

Perygl llifogydd o afonydd - Gorllewin

Mae nifer o gyrsiau dŵr ac ardaloedd o ddiddordeb i'r gorllewin o Bwllheli. Yma mae tair prif afon sef Afon Rhyd-hir, Afon Penrhos ac Afon Ddwryd yn uno wrth agosáu at ymyl gorllewinol Pwllheli. Maen nhw'n parhau i lifo tuag at y dref fel Afon Rhyd-hir sy'n mynd i mewn i'r harbwr drwy gatiâu llanw islaw Ffordd y Cob.

Mae perygl llifogydd o'r cyrsiau dŵr hyn yn deillio'n bennaf o'r afonydd yn cael eu cloi gan y llanw pan fydd y gatiâu'n cau yn ystod llanw uchel. Pan fydd hyn yn cyd-daro â llif uchel mewn afonydd o ganlyniad i lawiad hir neu drwm mae lefelau dŵr yn yr afonydd yn cynyddu, gan orlifo i'r gorlifdir oddi amgylch. Gall hyn arwain at lifogydd sy'n effeithio ar bobl, ar eiddo a'r A499.

Mae'r rhain yn opsiynau ychwanegol a fydd yn cael eu hystyried ar y cyd â'r prif opsiynau sy'n cyrraedd y rhestr fer.

Codi lefel ffordd

Codi uchder y ffordd uwchben lefelau llifogydd a ragwelir i leihau'r risg y bydd y ffordd yn gorfod cau oherwydd llifogydd.

Rheoli Llifogydd yn Naturiol

Rheoli Llifogydd yn Naturiol yw pan ddefnyddir prosesau naturiol i leihau'r perygl o lifogydd drwy adfer troeon mewn afonydd, newid cyflymder llif y dŵr mewn afonydd a'r ffordd y caiff tir ei reoli fel y gall pridd amsugno mwy o ddŵr.

Mesurau Cydnerthedd Eiddo

Gall mesurau Cydnerthedd Eiddo Rhag Llifogydd helpu i atal dŵr rhag llifo i adeilad neu gynorthwyo'r broses o adfer yn gyflym ar ôl llifogydd.

Carthu

Carthu parhaus sylweddol ac ailbroffilio sianel yr afonydd i wella llifoedd a chapasiti.

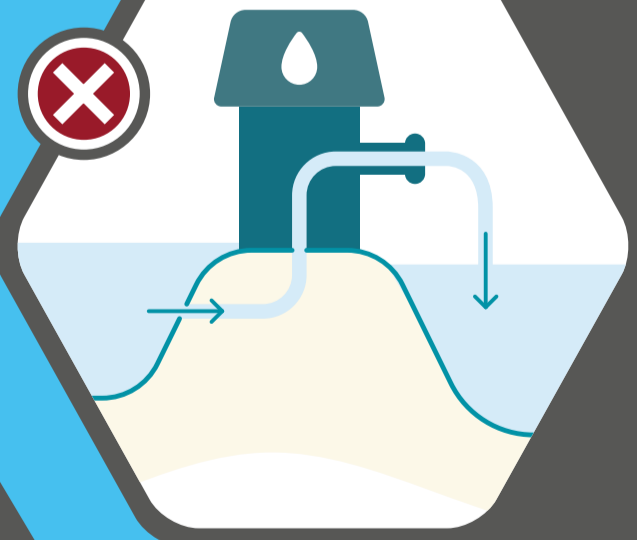
Storio i fyny'r afon
Cyflwyno newidiadau yn y tir i fyny'r afon, i greu capasiti i storio dŵr llifogydd yno.

Dargyfeirio Afon
Ailbroffilio graddiant Afon Rhyd-hir fel ei bod yn dargyfeirio llifoedd i'r arfordir mewn lleoliad newydd i'r gorllewin o'r dref.

Porth Harbwr Newydd
Rhwystr rheoledig wrth fynedfa'r harbwr i greu capasiti o fewn yr harbwr i reoli llifogydd afon ac, yn yr un modd, i reoli peryglon llifogydd llanwol o mchwyddiadau storm.

Gor-bwmpio ar Afon Rhyd-hir ac Afon Penrhos
Gorsafoedd pwmpio cyfaint uchel i'w hadeiladu ym Mhwllheli, a ddyluniwyd i bwmpio llifoedd afon uchel i'r môr pan fyddai llanw uchel fel arall yn achosi effaith i fyny'r afon.

Amddiffynfeydd Uniongyrchol
Amddiffynfeydd lleol yng nghanol y dref lle gallant ddarparu amddiffyniad uniongyrchol rhag llifogydd afon.